

SZABÓ HIRLAP

A BUDAPESTI FERFIRUHA-KÉSZÍTŐK IPARTESTÜLETE. A BUDAPESTI SZABÓIPAROSOK HITEL- ÉS TERMELŐ SZÖVETKEZETE. AZ EGYESÜLT SZABÓIPAROSOK KÖRE, A BUDAPESTI EGYENRUHA-KÉSZÍTŐK KÖRE ÉS A RAKTÁRI-SZÁLLITÁSI-GYERMEKRUHA-KÉSZÍTŐ SZABÓIPAROSOK SZAKCSOPORTJAINAK KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS | FŐMUNKATÁRSOK
ULLMANN JÁKÓ. | VIKÁR BÉLA □ MANGOLD BÉLA KOLOZS

!Szabóiparosok!

Faszenet

Weisz és Vidor
cégnél rendeljete!

TELEFON
53-49

NYOMTATVÁNY.

T.

Weisz és Vidor cégnek

BUDAPEST

TELEFON 53-49.

Józsefvárosi teherpályaudvar 9. kapu

A FASZÉN

akár levelezőla-
pon akár telefon
utján rendelhető

Szabó faszenet K 7.50
Dara (spitz) faszenet 5.50
100 kilogrammonként.

Azonnali kiszolgálás!

Raktári szabókellékek kiárusítása miatt 20 százalék engedmény.

KOVÁCS MÓR

URI- ÉS NŐI DIVATÁRUK ÁRUHÁZA

Budapest, VIII., Népszínház-utca 31.
(Nagyfaluvaros-utca sarok.)

TELEFON 159-88.

ALAPÍTOTT 1896.

Az összes férfi-, női- és konfekció-szabók részére bélés és varró-kellékek nagy raktára
Vidéki megrendelések beküldött mintha után azonnal ellátásznak.
ÁRJEGYZÉKET KIVÁNTATRA KÜLDÖK.

„Centrale“ posztóáruház

Sürgőnycim: TUCHHAUS „CENTRALE“
„Tuchcentrale“
= Wien = WIEN, I. ROTENTURMSTRASSE 14.

Sürgőnycim: „Tuchcentrale“
= Wien =

Mintagyűjtemények csakis szabómester uraknak adatnak ki.

Belföldi és eredeti angol szövet és gyapjúárak gyári raktára

Az összes szabókellékek nagy raktára férfiszabók részére.

Béjegyzett védjegy.

Levágandó!

SZABÓ HIRLAP

Megrendelés.

Sziveskedjék szállítani részemre:

..... kg. szabó faszenet --- --- K 7.50

..... „ dara (spitz) faszenet --- „ 5.50

100 kilogrammonként.

Név:

Lakás:

Kérjük a címet pontosan kiírni.

Levágandó!

WEISZ GYULA

Kühmayer F. és Tsa r. t. POZSONY.
ALAPÍTÁSI ÉV 1889.
TELEFON 43-55.

BUDAPEST, V., BÉLA-UTCA 3. SZÁM

Katonai egyenruházati, valamint bel- és
külföldi szövetek gyári lerakata.

Egyenruha-szegélyposztó és bársonykülönlegességek nagyban és kicsinyben.

Sarkantyú, kard és gombáruk kizárólag viszonteladók részére

Bélésáru és szabócikkek.
Pontos ki- Kuláns fel-
szolgálás! tételek!

MECHANIKAI SZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és üzletvezetőség: BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 22. ☐ TELEFON 30-32.

Szalonvászon, cordinelli, béléskanavász, tűzoltógrádlí és zsávolnyok, valamint a lenárakból készült összes szabókellékek gyártása.
Nyári-nadrágok és vászon-öltöny-szövetek különböző minőségekben. Fehérneművásznak kórházak és közintézetek részére stb.

Krausz Adolf

Budapest, V. Erzsébet-tér 6.

(Harminczad-utca sarok).

Honi és külföldi gyapju-
szövetek és szabókellékek
nagy raktára.

Igen jutányos és szabott árak.
Dus választéku mintagútltemény csak szabóknak

Sürgöny-cim: KRAUSZKO.

KRAUSZ ÉS TÁRSAI

TELEFON 90-04. SZÁM.

EGYESÜLT ZSINÓR- ÉS PASZOMÁNY-GYÁR

Iroda és raktár: BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 11.

Gyár: NAGY-ATÁD (Somogy megye.)

Ezelőtt: Reich Adolf és fia, Schön Jakab utódai, Wollák és Berkovits.

HOLZER

császári és királyi udvari és kamarai szállító

Világ-
városi
áruház

divatházának

Váró-, író-
és olvasó-
termek:

összes helyiségei

BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS-U. 9.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

BAUER ÉS WEISZ

első bpesti katonai zsinór és paszománycsúgyár
Vas-utca 14. BUDAPEST Kőfaragó-u. 1.

Ajánlják következő saját gyártmányukat:
egyenruha-zsinórok, egyenruha-paszomá-
nyok, egyenruha-hímzések, egyenruha-
gombok, rendjel-szalagok tiszték és legény-
ség számára.

Magyar díszruhára, temetkezési vállalatok szá-
mára, libériára, rendőröknek stb. stb. való zsi-
nór- és paszománt-árak.

Legmodernebb berendezés.

Villanyos üzem.

Villanyos üzem.

KÉSMŰVES ÉS MŰKÖSZÖRÜS

VALESIO JÁNOS

BUDAPEST, VII., AKÁCFA-UTCA 62.

Nehéz szabász ollók

11	12	13	14	cm. hosszu
12.—	14.—	18.—	21.—	korona

Kézi ollók

7	8	9	10	11	12	cm. hosszu
2.40	3.—	4.—	5.60	6.60	8.—	korona

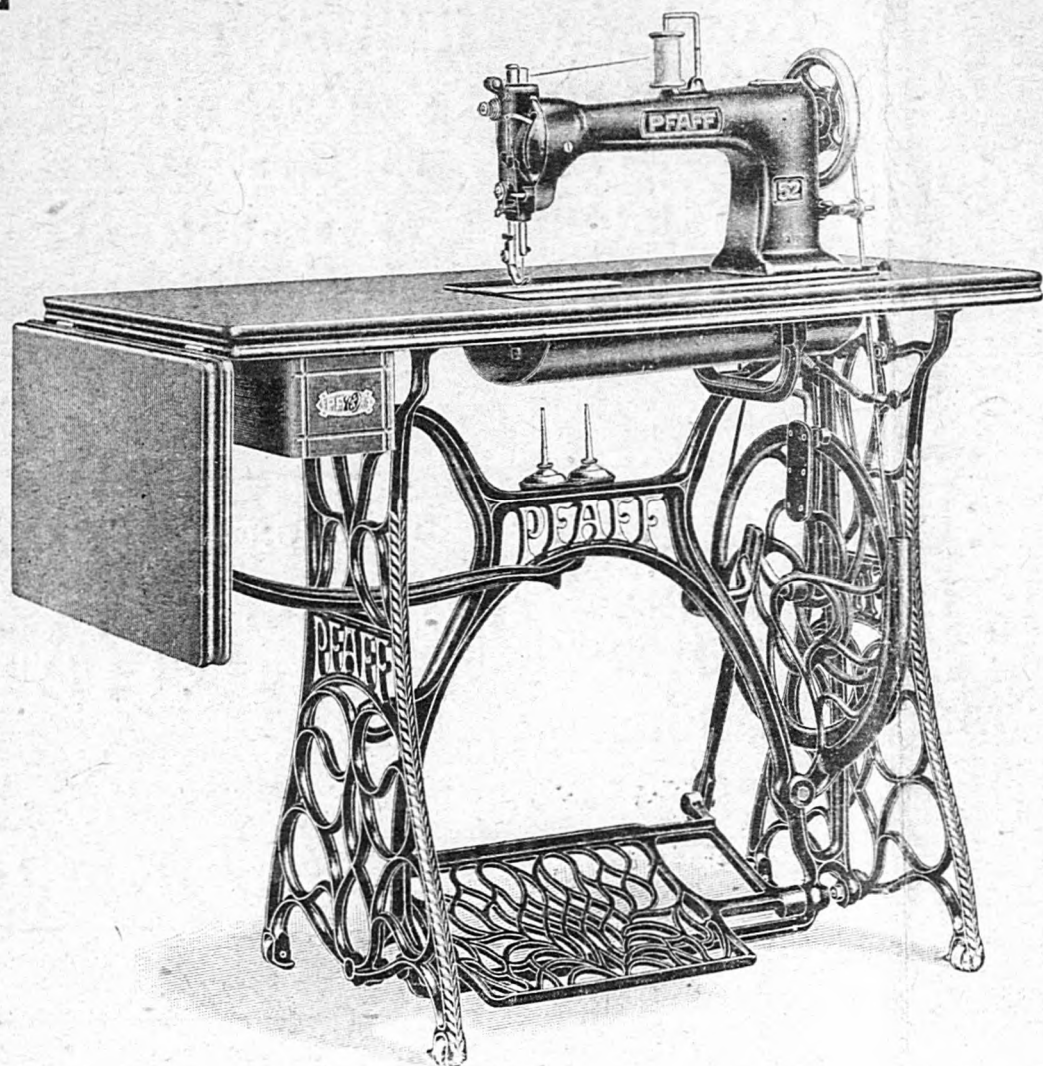
Tévedések elkerülése végett
tessék a címre ügyelni.

Ajánlom m. t. vevőimnek b. figyelmébe du-
san felszerelt acélárú készletemet, szabó-
ollóimat minden nagyságban, valamint női
ollók, konyha, mészáros- és trancsirozó-
kések, evőeszközök, zsebkések és borotvák,
minden a legjobb és legfinomabb minőségben
jutányos árszámítás mellett. Minden dara-
bert jótállok.

Vidéki megrendelések posta-
fordultával eszközöltetnek.

Csak Akácfa-utca **62**
Második ház a Király-u. sarkától

Alapított 1880.

PFÄFF

52-es varró-
gép szabó-
iparosok
számára. ■

Leggyorsabb és legkönnyebb járásu!
Felülmúlhatlan tartósságu!
Leggyorsabb varrás mellett is a leg-
szilárdabban áll!

Legtöbb szabó műhelyben használatban.
Mindenütt legjobbnak elismerve.

Erőüzem berendezések és felszerelések.
Teljesen önműködő gomblyukvarrógépek.

Herbster Károly

varrógép nagyraktára

Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

A magyar-
országi
termelő szö-
vetkezetek
szállítója

HERTZKA GUSZTÁV ÉS FIAI

BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 13. SZ.

Nagyban és
kicsinyben!

Mindennemü serge-, cloth-, selyem-,
bársony-, szövet- és pamutbélések,
mellények, lüszterek, gombok, szalla-
gok, len- és vászonárak, valamint az
összes bélésárak és szabókellékek
nagy választékban.

SZABÓ HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos

ULLMANN JÁKO

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII. ker., Csengery-utca 1. szám

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

VIKÁR BÉLA **MANGOLD BÉLA KOLOS**

FŐMUNKATÁRSOK

Iparvédelem és ipari nevelés.

Egy ország haladásának, erkölcsi és gazdasági gyarapodásának a huszadik században csak egy fokmérője lehet: az ipari viszonyok. Klasszikus példáját mutatja az ipari szárnyakon való előretörésnek és az ezuton való nagygyálevésnek Németország. Köztudomásu dolog, hogy még harminc évvel ezelőtt is a mai hatalmas német ipar még embrió korát érte s külföldön valósággal lenézett áru volt a német gyártmány, annyira, hogy az ipari hegemoniájára büszke Angliának kezdeményezésére, minden német ipari cikket más országokban erőszakosan „Made in Germany“ jelzéssel láttak el. Ez körülbelül annyit jelentett, hogy óvakodjunk az olcsó, de rossz német portékától.

És harminc év alatt a német kitartás, a német szorgalom s az ipar értékének bölcs felismerése nagyott változtatott a világpiac alakulásán. Az angolok súlyosan és keservesen érzik, hogy a gunyosan emlegetett „Made in Germany“ diadalmasan szorítja ki a föld kerekén mindenütt az angol áruk egyeduralmát. Ezt az ipari nagy sikert és a nyomában járó nagy hatalmi erősödést Németország polgárai hazafiasságának, kitartó szorgalmának és az ipari értékek iránt való fogékonyságának köszönheti.

Mi magyar iparosok, különösen a szabóipari szakma széles mezején működők, példát vehetnénk németországi szaktársainktól. Megtanulhatnók azt a rengeteg türelmet és szorgalmat, amelylyel képességeiket tökéletesítették s így felfegyverkezve lépésről-lépésre verték vissza a külföldről betolakodó konkurenciát.

Ennek a szegény országnak ipara ma körül-

belül azon a ponton stagnál, ahol a Németbirodalomé harminc év előtt. Nagy elkeseredett küzdelmek előtt állunk, hogy a küldöldi behozatal kitünően fegyverzett hadseregének ne csak ellent tudjunk állani, hanem azt a határokról diadalmasan vissza is verhessük.

Egy-két hónap és a mi szakmánkban beáll a főszezon. Ami annyit jelent, hogy születési és pénzarisztokráciánk megteszi divatrendeléseit az előkelő angol, francia és osztrák céknél. A magyar ipar pártolása ugy is csak pusztajelszó, népszerű kiszólás volt mindig legelőkelőbbjeinknek ajkán. Különben is szociális sarktétélek pusztahangoztatásával sohasem lehetett és lehet ipart védeni, ipart teremteni.

Az ipar védelmét egészen magukra az iparosokra hagyták. Azoknak a tanulási, előrehaladási készségén dől el a magyar ipar sorsa, no meg a munkásviszonyokon. Égető szükség van mindenekelőtt a munkaadók és munkások közti összhangra. Különösen áll ez a mi speciálisan dolgozó iparunkra, ahol a kismesternek a nagymester gyakran a munkaadója, tehát a kismester, aki munkással dolgozik egy másik viszonylatban maga is munkás. El kell ismerni a tényt, hogy munkás és munkaadó egyenértékű tényező, egyik a másik nélkül nem tud megélni, tehát minden egyes harc közös érdekeket rombol össze.

A magyar ipari védelemnek két hatalmas előmozdító tényezőjét ismerjük csak: egyik az ipari szervezkedés, a másik — talán a lényegesebb — a felsőbb ipari nevelés. A szervezet is a fejlődésnek szintén fő kelléke, de rendszeren csak akkor lép előtérbe, mikor a fejlődés már egy bizonyos fokot elért.

Tapasztalhattuk a mi szakmánkban különösen, hogy a szervezkedés — bármilyen formában: szövetkezés, kör stb. nyilvánult is — milyen csodálatos lendítéssel vitte előre iparunk s ezzel szaktársaink ügyét. Mert minden szervezetnek az erkölcsi erősbödésen kívül reális célja is kell, hogy legyen, mint például az előállítás költségei leszállítása, a gyártmányok tökéletesítése s ezáltal a jövedelmezőség fokozása, fő kelléke pedig a mutatkozó konjunktúráknak egységes áttekintése. A felsőbb ipari nevelés szükségessége mellett már többször törtünk lándzsát. Sajnos, hogy e tekintetben a nyugoti országok megett a legsötétebb háttérben vagyunk. Csak a mostani nemzedék kezdi megérteni és sürgetni a felsőbb ipari szakoktatást.

A mi fiatalságunk felsőbb nevelése csak a dicső hadverő ősök példáin alapult. Az iskolából kilépő ifjút pedig egy szenvedély, egy ambíció kötötte le: a politika. Gazdasági, szociális kérdésekről még beszélni sem volt uri dolog, annál kevésbé hivatásszerűen, lelkiismeretileg foglalkozni azzal.

Örvendetes jelenség, hogy végre a kor uralkodó szelleme: a gazdasági verseny hazánkat is érintette világhódító útjában. Legelőkelőbb napilapjaink állandóan felszinen tartják a szociális problémákat és erélyesen követelik az ipar-

nak, első sorban pedig az ipari szakoktatásnak modern alapokra való fektetését.

Az ipari érdekképviselőteken a sor, hogy mint közvetlenül illetékesek felemeljék szavukat az ipari felsőbb oktatás érdekében. Addig minden ipari védelem nemzeti iparpártolás illuzorius marad míg tökéletesen ki nem építjük az ipari, jelesen a kisipari szövetkezeteket s meg nem indul az országos ipari felsőbb szakoktatás!

Lesz-e megváltás.

(Észrevételek a Szabó Hírlap május 15-iki számában megjelent hasonló című cikkekre.)

Minden szabókisiparos örömmel olvashatta Schlesinger szaktársunknak nemes lelkesedéssel megírt fejtegetéseit a szabókisiparos és családja jövőjének biztosításáról; cikkének végső megállapításaként a legegyszerűbb mód arra, hogy a szabókisiparosság életében egy szebb jövő következzen be: a segélyező alapnak az általa vázolt uton saját erőnkől, összetartásunkból való megteremtése.

Én, aki Schlesinger szaktárssal évek óta harcolok a szabókisiparosság helyzetének javításáért hasonló lelkesedéssel karolom fel az eszmét, annál is inkább mert megvagyok győződve, hogy pusztán bérharcokkal nem lehet sem egyesületi életet szervezni, sem a tagok anyagi helyzetének javítását odáig fokozni, hogy mikor a munka kiesik elbetegedett kezünkből vagy éppen a halál ragad el idő előtt, a családunk jövője a ma-

Gondolatok a divatról.

Irta: Goreczky István.

hajdani tarka-barka, szemet gyönyörköd tető arany zsinóros szép katonáink a Darwin tanításának hódolva színutánzó csukaszürke öltönyükben szinte el- tünni akarnak. A tudomány és a vál-

tozó életkörülmények így alkotnak az ezer színben pompázó pillangóból sötétbarna színű hernyót, fekete pondrót. És ezen a változáson nem szabad keseregni, a műhely, bolt, laboratórium, a gyár és a modern élet egyéb körülménye nem kedvez a cifra tarka, kényelmetlen tul bő, vagy szűk ruhának és ott ezt az egyszerűbb formát megszokva még a szalonokban, ünnepélyeken sem óhajtjuk bevenni, a modern ruhaformát még ott is megtartjuk. A lebernyeges frakk, a régiék mindennapos ruhája ma már csak ünnepi öltöny diszruha, helyét a kényelmes bő ujjú kurta szabásu jacket foglalta el.

Sokféle forradalom és háború volt már a világon de mélyrehatóbb egyik sem volt a nagy francia forra-

dalomnál, mert egyenlővé tette ruházódásukba a embereket, nyugaton az „ur“ a „paraszttól“ csak a posztó minőségében és nem a ruha szabásában különbözik egymástól. És ez a külső forma nagyot lendített a világon: ismeretlen, eleddig rejtett erők, tehetségek bukkantak föl, érvényesültek az uniformizáló ruhadivatunk révén. És itt a nők kissé elmaradtak, a divat szélszélyes változásai itt könnyen fölismertetik velünk a ma is meglevő társadalmi kasztokat.

Nem akarok történelmi refleksiókkal tovább fáradni, ehelyett inkább néhány gyakorlati eszmével kívánom elmefuttatásomat befejezni. Korunk legnélkülözhetetlenebb tényezője az ujság, legyen az akár tudományos folyóirat, akár napilap, vagy divattudósító, a modern ember egyiket sem nélkülözheti, mindenki keresi a maga lapját, mert az eredetiség, az újdonság utáni vágy szinte nélkülözhetetlen ingerévé lett a mai nap emberének. És ez a vágyódás az új, az eredeti után megbecsülendő sajátsága korunknak, mert emelkedettebbé, szélesebb látkörűvé teszi az embert. Nekünk is vannak szakfolyóirataink, de sem ezeket, sem a külföldi folyóiratokat nem igen olvassuk, útmutatásaikat

gunk szerezte kisebb-nagyobb tőkéből biztosítva lehessen.

Szent kötelességünk tehát, olyan messze jövőbe ható intézményekről gondoskodni, hogy mikor a fent említett két szomorú eset körül bár melyik is beáll, hátramaradt családunk a nyomortól mentesítették. Épen az intézmény fontosságát tekintve, engedje meg Schlesinger szaktárs, hogy javaslatának céljára, várható eredményére s az általa keltett hangulatra is észrevételeimet megtegyem.

Sok tagtársunknak a véleményét meghalgattam. Ők is, magam is oda konkludáltunk, hogy a Schlesinger szaktársunk igazán nemes irányzatú eszméje nem talált a megérdemelt fogadtatásra. Nem pedig azért, mert a mostani formájában a tervezetet halva született gyermeknek látjuk.

E forma nem alkalmas a megvalósításra főleg azért, mert a szabókisiparosság, az ő szervezatlenségénél fogva nem képes a tervezet magas szociális nivón álló feltételeinek megfelelni. Evvel nem azt akarom mondani, hogy térjünk napirendre felette — mert mint fennebb kijelentettem a legnagyobb lelkesedéssel pártolom ezen tervezetet és minden örömmel oda igyekszem, hogy megvalósulása esetén a szabókisiparosság szervezete taglétszámban megkétszereződve, minél több és több lelkes hivatásos és harcosa legyen nemcsak ennek a tervezetnek, de minden oly intézménynek amely a magunk és az osztálytársaink megélhetését türethetőbbé teszi. Sajnálom, hogy azon az értekezleten amelyen ezen javaslatot tárgyalták nem voltam jelen, hogy véleményemmel együtt szerény módosításomat is előterjeszthettem volna. Utólag értesültem csak, hogy Prokopecz szaktárs tett hasonló irányú módosító javas-

latot, mint amilyent én is akarok ezután tenni. Nézetem szerint, ha azt akarjuk, hogy ezen intézmény tervezet életképes legyen és a szabókisiparosság körében megtalálja a kellő szimpatitát, úgy elsősorban az elhalálozás esetére való ugynevezett végkielégítő segélyt kell megcsinálni, a tervezet 3—4 és 5 pontja helyett.

Ezen módosításomat a legjobban támogatja a mindennapi életben sűrű egymásután lejátszódott sok tragikus, megdöbbentő haláleset.

Még emlékezetébe lesz Schlesinger szaktársnak is Seidl István szomorú sorsa, itt van a közelmúltból Stefán János és Csizmadia György szaktársaink elkeserítő végzete, akik mind az élet küzdelmeinek, a túlfeszített munkának lettek egész fiatalon áldozatai, itt hagyva a közös küzdelemben megtört özvegyet és keresetképtelen gyermekeiket a legnagyobb kétségbeesésben, mert nem volt módjuk és alkalmuk, hogy jövő megélhetésüket biztosíthassák.

Ezek a szívfacsaró életdrámák ösztönöznek olyan nemes intézményről gondoskodni, hogy amikor hasonló eset előfordul, az itt maradt család legyen biztosítva elsősorban, hogy sem az özvegy, sem a keresetképtelen gyermekek a nyomornak, esetleg ebből kifolyólag a züllésnek ne legyenek kitéve.

Jó magam is a Schlesinger szaktárs számítását veszem alapul. Sőt még tovább megyek, ha a tervezetet a fent említett módosítás alapján fogjuk életbe léptetni és hacsak egy kis agitációt fognak is kifejteni, valamint ha a katona szabókat is megnyerhetjük, úgy a legszerényebb remények alapján is elérhetjük a legrovidebb idő alatt azt, hogy nem 400, hanem 800 — esetleg 1000 tagot is számlálhatunk. Már most, ha minden tag az elhalálozás esetén 2 koronát fizet, úgy már

nem szivleljük meg, megelégszünk azzal, hogy a „Mayfair Tashions“ és a „Minister's Gazette of Fashion“ remekbe metszett mellékleteit üzletünkbe, mintegy az előkelőségünket fitoktatva, kifüggesztjük. Értékes emberek, akik a szabó mesterségét művészetnek tartják okuknak is azokon és amennyire hazai viszonyaink megengedik követik is azokat. E kiváló lapokról szólva önkénytelenül is összehasonlítjuk azokat hazai szakirodalmunk hasonló irányú folyóiratalval és az összehasonlítás mérlegének nyelve bizony itt se billen felénk.

Lelkem egész vágyával ábrándozom arról az emelkedettebb, szebb jövőről, mikor mi is elfogjuk érni azt a niveau-t, amelyen a nyugat-európai államok állanak. Nem lehetetlen ábránd ez, alapos komoly tervezet nyomán mi is teremthetnünk önálló magyar csinnal, magyaros ízléssel bíró nyugateurópai férfiruhadivatot.

Igaz, hogy erre a feladatra mi szabók egymagunkban gyöngék vagyunk, de ha az illetékes körök az iparos oktatás körében olyan magas fokú intézményt, — legyen annak bár mi is a neve, létesítenének, ahol új, eredeti ruhaalkotások terveztetnének és azok kivi-

teléről hűséges és gyakorlatias tudósítások is közöltetnének, akkor egy csapásra megszűnnék a mindent lenyűgöző angol férfi ruhadivat uralma.

Folyóirataikkal egyenértékű magyar lapjaink forrongást, olyan új életet ébresztenének, amelynek hullámai messze kihatnának a vidékre is, meghódítanák az egész magyar hazát, mert ebből a lapból a magyar elme életrevaló eszménye hatna ki és megtermékenyítené a magyar szabóságot, önállóvá tenné.

Ég a lelkem midőn ezekről írok, — gondolat — gondolatot üz elmémben, mert érzem és tudom, hogy a magyar munkás, a magyar szabó ízlése, szorgalma van olyan mint bármilyen más nemzet fiáé, csak az egységes eszme hiányzik nálunk, amely azt az ügyes kezűt fől szabadítaná az idegen minták béklyóiból. A magyar szabómunkás művészi vezetés mellett a világ legelső szabója lehetne, mint ahogy nem egy külföldre szakadt kartársunk ott vezérszerepet is játszik. Ezek az én gondolataim a divatról, sokat és sokfélet írtam e tárgyról, de mindegyiknek a gondolati tartalma csak az, hogy legyünk önálló ízlésünkben és mi magunk csináljuk a magunk divatját.

is jut a hátramaradott családnak 600—2000 korona. Ezzel a tőkével aztán valamennyire biztosítva van a család megélhetése, különösen akkor, ha az özvegy esetleg valami segélyért foglalkozást kezd épen e tőke segélyével.

Lehet, hogy én fogok tévedni. Ismerve azonban a gyakorlati élet szomorú tapasztalatait, ismerve a szabókisiparosság sanyaru helyzetét, a leghatározottabban merem állítani, hogyha a tervezetet ebbe a formába fogjuk módosítani, úgy sokkal hamarabb fog szaktársaink zöme érte lelkesedni és sokkal hamarabb fogjuk céljainkat megvalósítani.

Mindezeket figyelembe véve, hiszem, hogy az intéző bizottság a módosítást elfogadja és a tervezetet ebbe a formába fogja átdolgozni.

Hiszem és remélem, hogy Schlesinger szaktárs és mint a modern eszmék lelkes harcosa, hozzájárul ezen módosítás alapján a tervezet átdolgozásához, hogy az ne egy kísérletező munka legyen, hanem csakugyan azt a nemes célt szolgálja, mint amelyet Schlesinger szaktárs is szánt neki és akkor csakugyan közelebb jutottunk a megváltáshoz.

Kraft.

SZEMLE.

Tanonc-hiány.

Amiről mi már évek óta kesergünk, végre az a nagy közgazdasági fájdalom a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának is a szívébe nyilalott s előterjesztés alakjában öntötte ki kesergését az egyre apadó tanonc-állomány felett. Évek óta érezzük mi, különösen a kisiparosok a tanonc-nincstelenség bénító és romboló hatását a kisiparra, most pedig a kamara is mintegy hivatalosan leszögezi ezt az országos gazdasági veszedelmet. Nem nagy vigaszunkra szolgál az a megállapítás, hogy nemcsak hazánkban, hanem az egész világ nagy kereskedelmi és ipari államaiban a rohamosan fokozódó szükséglettel nem tud lépést tartani a tanonclétszám növekedése. A tanonc-hiány okairól nagy és szenvedélyes vita folyik a szaksajtóban. A munkaadók és szakszervezetek kölcsönösen egymást okolják, hogy a dolog annyira elmérgesedett, hogy nemcsak Budapesten, de az egész országban is 10-től egész 50 százalékos tanonc-hiány tapasztalható, sőt egyes iparágakban időközönként a 100 százalékos hiány is jelentkezik. A munkaadók azt állítják, hogy a munkásság szándékosan

igyekszik a tanonckinálattal csökkenteni, nehogy az éhbérrel fizetett tanoncok a több fizetést igénylő tanult munkás kenyerét elvegyék. Pedig a tanonc-hiány lényeges oka nem a munkások rosszakaratában rejlik, hanem részint a tulságos hosszú munkaidőben s abban az elmaradt buta felfogásban, hogy az iparos-pálya nem intelligens család gyermekének való. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara több tervvel állott elő a tanoncmizériák megszüntetésére. E kérdést mi is oly fontosnak tartjuk, hogy jövő számunkban azzal — mint a tanév megnyitása előtt aktuális kérdéssel — kimerítően foglalkozunk.

Megszűnt harc.

A budapesti női konfekció szabókisiparosok, munkások és munkásnők kizárásból eredt négy heti harca július 29-én békés kiegyenlítést nyert. A kisipari és munkásharcok történetében eddig még elő nem fordult rendkívüli esettel lapunk következő számában cikkben fogunk foglalkozni, így most csak a megkötött szerződést közöljük:

Szerződés:

Mely egyrészt a Budapesti Nőikonfekció Szabókisiparosok Köre, másrészt a Magyarországi Szabómunkások és Munkásnők Szakegyesülete budapesti nőikonfekció munkások és munkásnők csoportja között, a szakmánál alkalmazott munkások és munkásnők munka- és bérvizonyaira nézve, alulírott napon a következő feltételek mellett kötött:

1. A munkaadók kötelezik magukat miszerint 1912. július hó 30-ától kezdődőleg összes munkásaikat 9 órai munkaidő mellett alkalmazzák, mely munkaidő, az egyes munkaadók és munkások között közösen történő megállapodás szerint osztható be.
2. Kötelezik továbbá a munkaadók magukat arra, miszerint 1912. július hó 30-ától kezdődőleg, a darabszámra alkalmazott munkások és munkásnők részére 10 százalékos béremelést adnak, amely béremelés, azok mindenkor heti keresetének összege alapján fizetendő.
3. A bérrendszer jelen szerződés tartama alatt, minden műhelyben az eddig szokásos formában tartatik fenn, 1913. június hó 1-től kezdődőleg azonban az addig darabszámú bérrendszer mellett alkalmazott munkásnők részére is a hétszámú bérfizetési rendszer léptetendő életbe.
4. A hétszámú bérfizetési rendszer mellett szükséges bérminimumok megállapítása, valamint az ugyan csak 1913. június hó 1-én életbe léptetendő munka-

Szabados Vilmos

Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 21. sz.
(AZ UDVARBAN) TELEFON 143—04.

Bel- és külföldi bélésárak, férfi- és női selyembélés-különlegességek és mindennemű varrókellékek *** gyári raktára. *** Eladás nagyban és kicsinyben.

rendi és egyéb feltételek megállapítása céljából, a szerződő testületek között a tárgyalások 1912. október hó 1-ével megindítandók, abból a célból, hogy azok 1913. június hó 1-ére letárgyalhatók legyenek.

5. Az ezen szerződésben meg nem állapított és az egyes műhelyekben eddig szokásos munkarendi feltételek a szerződés tartama alatt változatlanul meg-hagyatnak, ha azonban egyes munkaadók a munká-saikkal békés megegyezés uján időközben azokon változást kívánnak eszközölni, ez a szerződő testü-lek által nem akadályozható meg, sőt azok az ilyen irányu egyezkedéseknél közreműködni kötelesek.

6. Jelen szerződés betartására, munkarendvédő-bizottság ügyel fel, amelybe 4 tagot a munkaadók szervezete, 4 tagot pedig a munkások szervezete küld ki. Ezen bizottság esetről-esetre saját kebeléből választ elnököt és pedig olykép, hogy ha a munkás a panaszos, akkor egy munkaadó, ha pedig munkaadó a panaszos, akkor egy munkás választandó elnöknek. A paritás fenntartása szempontjából azon fél részéről, amelyik fél részéről az elnök választatott, egy bizottsági tag nem vehet részt a szavazásban.

7. A jelen szerződésből kifolyólag, vagy egyébként a munka- és bérvizonyok tekintetében felmerülhető sérelmek megszüntetését sem a munkások, sem a munka-adók nem intézhetik el önhatalmulag, hanem kötelesek azt a munkarendvédő-bizottságnál bejelenteni és annak döntése szerint eljárni.

8. Jelen szerződés 1913. június hó 1-ig terjedő hatállyal köttetik meg olykép, hogy azon időtől kezdő-dőleg, az addig darabszámra alkalmazott munkásnőknek, hetibér fizetési rendszer szerinti alkalmazása mellett újabb szerződés lesz megkötendő, melynek feltételei a 4-ik pontban előirt módozatok szerint lesznek meg-megállapítandók.

Házasság.

Gara József a Budapesti Férfiszabók Ipartestülete iparhatósági biztosa július 30-án kötött házasságot Eisenhut Etelka kisasszonnyal Pécsen.

Fényképek.

A nőikonfekciós szabókisiparosok, munkások és munkásnők harca alkalmából leginkább egynéhány oly szabókisiparos izgatott a munkásság ellen, kik alattom-ban a munkásokkal trafikáltak. Kétszinü magaviseletüket eléggé megbélyegezték a kisiparosok értekezletén, ami-dőn kiderült, hogy a munkássággal való békekötés ellen lázították a kisiparosokat, ők pedig kimentek a sztrájk-tanyára és aláírták a 9 órás munkaidőt és a hétszamos rendszer szerinti dolgoztatást.

Áruló munkájuk jutalmául, nevük a „Népszava“ 27. és 28-ik számában diszelgett. Kinyomatjuk mi is elrettentő példájául azon becsületes kisiparosoknak, a kiknek az ilyen közönséges alakokat kerülniök kell, nehogy általuk megmételtyeztessenek. A diszes áruló kompánia névsora: *Kapitány* Antal, *Szamek* Antal, *Fodor* Sándor, *Sámuel* Mór, *Engler* és *Frank*, *Klein* S. és *Fia*, *Salamon* Farkas, *Grünberger* Benő, *Deutsch* Sándor és *Gelb* Lipót és Társa. Ezen diszes kisipari kompániának méltó társul szegődött egy körülbelül 20 kisiparost foglalkoztató vállalkozó kereskedő, *Lichtenstein* és *Braun* cég, a károly-köruti „*Splendid*“ áruház tulaj-donosa. Ez a kisiparosok munkájából megtollasodott kereskedő, a legocsmányabb kifejezésekkel illetve azt a kisiparososztályt, amelyet ő tőkájének gyarapítására használ ki. Ez a jeles firma sok esetben váltóval, sok esetben nyers áruval fizeti ki a hozzádolgozók munka-diját és midőn a munkássággal való békekötése érde-kében egy pár százaléknyi munkadíj többletet kértek, akkor fennhéjázó göggel utasította el őket, sőt még kereskedő társait is, kiket, mint ő mondja, -nem tart kompetens embereknek arra, hogy velük szóba álljon.

A szabókisiparosok e diszes firmával, valamint az árulókkal legrövidebb időn belül úgy fognak elbánni, mint azt megérdemlik. A *Lichtenstein* és *Braun* cégnek a hozzá-dolgozók meg fogják mutatni, hogy náluk nélkül egyetlen darab munkát sem tud elszállítani, mert a szabóság-hoz a cég annyit ért, mint hajdu a harangöntéshez és majd megfogják néki mutatni, hogy a szabókisiparos mégis nagyobb ur, mint egy magát nagy urnak képzelő felfuvalkodott kereskedő.

KOVALD FEST, TISZTIT
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 35-37.

Telefon: Gyűjtőtelepek a székesfőváros minden részében.
58-45 Képviseletek az ország legtöbb városában.
128-13 Szabóknak rendes árainkból 10% engedmény.

Tanonc-vizsga.

A fiatalok között, kik a gyűjtőfogházban tartatnak javítás céljából, van 45 olyan, kik a szabómesterséget tanulják. Lapunkban már többször foglalkoztunk ez ügygel, azonban minél többször nyílik alkalmunk a gyűjtőfogházban megjelenni, annál inkább meggyőződünk ezen intézmény humánus — és a tanonchiány némi pótlását előmozdító — voltáról. Julius 27-én szabadított fel 3 tanoncot a gyűjtőfogházban a férfiszabóipartestület alelnöke, Varga Ignácz, 3 előjárósági tag és Szirt Sándor h. jegyző jelenlétében. A szabadítás céljára elkészített kis- és nagymunkák oly kitűnően voltak megvarrva, amilyent felszabaduló tanoncoktól nagyon, de nagyon ritkán tapasztalunk. A bűnösök azonban nemcsak jó vizsgát készítenek, hanem írni, olvasni és számolni is jól megtanulnak. Varga Ignácz alelnök lelkes beszédet intézett a felszabaduló tanoncokhoz, kérte, hogy vállaljanak erkölcsös, jó magaviseletű segédekké. Megköszönte a gondnoknak, Kuli István szabó-oktatónak, a tanítónak és segédfogalmazónak lelkiismeretes buzgalmukat, de leginkább Szabó fogalmazónak, aki éleslátásával, páratlan energiájával valóságos missziót teljesít.

Halálozás.

Szép, tisztos öregkorban ragadta el példásan munkás szaktársunkat *Deutsch* Sámuel raktári munkát készítő szabókisiparost Julius 27-én rövid szenvedés után a könyörtelen halál. Ritka eset, hogy egy szabókisiparos szaktársunk megérje a 84 esztendőt, amely kivételes sors boldogult szaktársunknak jutott. Temetése múlt hó 29-én iparostársaink nagy és meleg részvétele mellett folyt le a rákos kereszturi izr. temető halottas házából. Béke poraira.

Weisz H. Ármin, a fővárosban előnyösen ismert első rangú szabókellék üzletének mai számunkban megjelenő hirdetését ajánljuk vásári- és raktári szabókisiparos szaktársaink figyelmébe, mint olyan beszerzési forrást, ahol mindenféle kelléket jutányosan beszerezhetnek.

Értesítés.

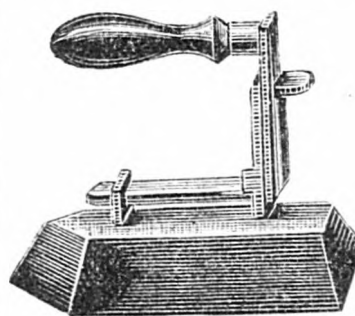
A Magyar Kir. Technológiai Iparmúzeum igazgatója értesíti e lap t. olvasóit, hogy a folyamatban levő női szabóipari mestertanfolyam záróvizsgáját az intézet helyiségében (VIII., József-körút 6. sz.) folyó év augusztus hó 8-án délelőtt 10 órakor tartják meg, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívják.

Iparosok aggkori biztosítása Morvaországban és Sziléziában.

A morva-sziléziai iparegyesületek szövetségének július 7-iki ülésén, amelyen Wokurek, a morvaországi Iparegyesület elnöke elnökölt, többek között az önálló iparosok aggkori biztosítását is tárgyalás alá vették. Az előadó ismertette a francia-belga rendszert, kimutatta annak előnyeit és hátrányait. A végén arra a konkluzióra jutott, hogy kényszerbiztosítással kell megoldani a problémát és határozati javaslatot terjesztett be, amely kimondja, hogy a szövetség fogadja el a morva-sziléziai iparegyesületek által 1912. március 11-én Brünnben tartott értekezlet határozatait és forduljon a szövetség az illetékes tényezőkhöz azzal a kérelemmel, hogy minél előbb szabályozzák törvénnyel kötelező biztosítását az önálló iparosoknak. A javaslatot elfogadták.

ZEISLER MIKSA

VASÁRU, SZERSZÁM, KONYHA ÉS HÁZ-
TARTÁS BERENDEZÉSI ÜZLETE
BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 33. SZÁM
TELEFON: 70—56 SZÁM.

Szabó-vasalók igen erős
kovácsolt fogantyúval
10 11 12 13 14 15 16 17 18
2.30 2.40 2.70 3.— 3.20 3.50 3.80 4.— 4.50

ENGEL TESTVÉREK

SZÁRAZ, VEGYTISZTÍTÓ ÉS MÚFESTÓ TELEPEK
FŐÜZLET: VII., SIP-UTCA 11. SZ.
TELEFON: 160—76.

Felhívjuk a férfiszabó iparos urak szives figyelmét fenti telepünkre, hol férfi ruhák száraz és vegytisztítását — szükség esetén 24 óra alatt — jutányosan és pontosan eszközöljük. Specialisták női ruhák, csipkék, selymek, függönyök, zsinórok stb. mintaszerű megújításában és azok száraz és vegytisztításában. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk.

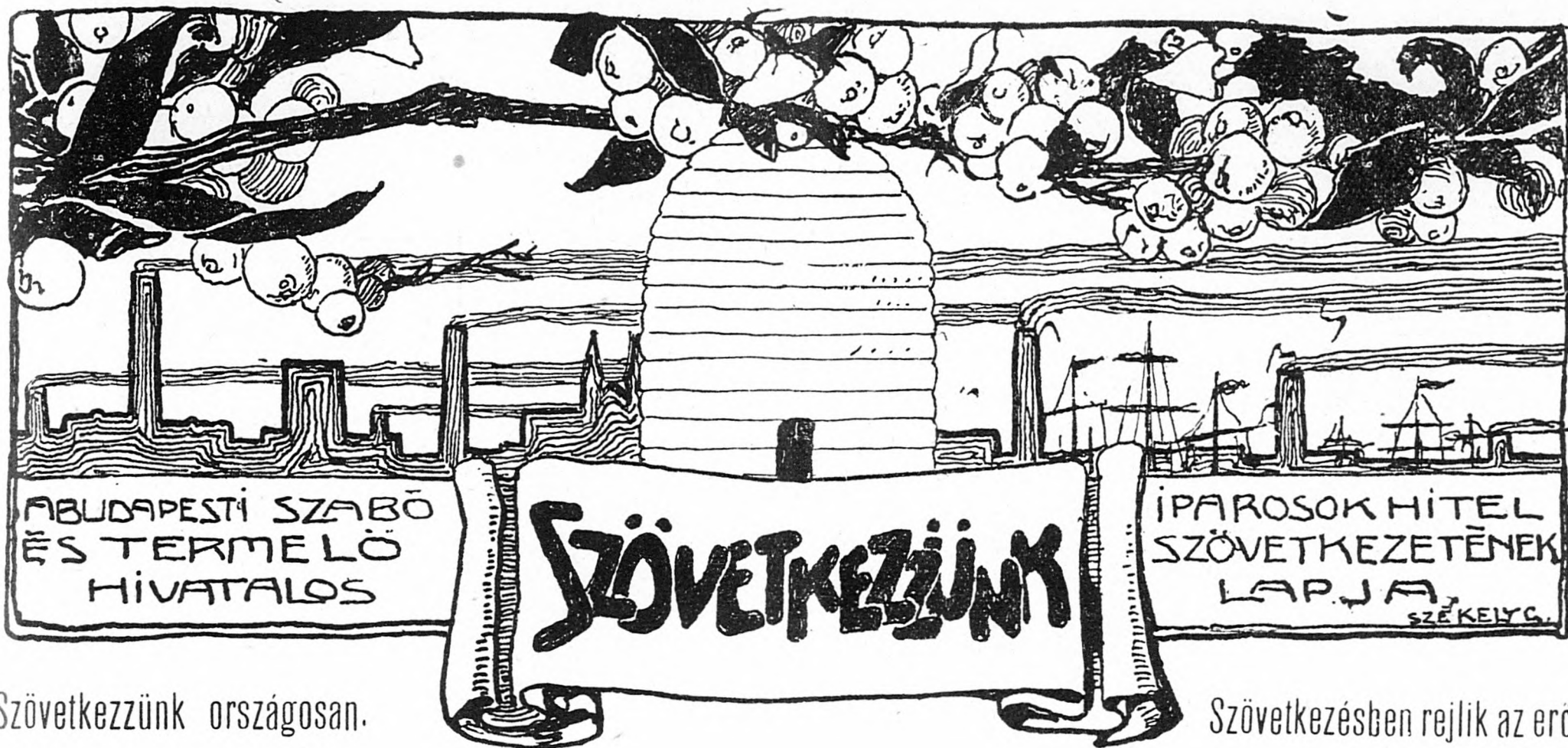
Fiéközletek: VII., Dob-utca 59 — VI., Nagymező-utca 52.

Csörgics Lajos

(volt Leheti) ■ vendéglője

Budapest, VII., Károly-körút és Wesselényi-utca sarok (Dréher-palota).

A férfi- és női szabómesterek találkozó helye!
Magyar konyha!
Valódi Dréher-féle sörök!
Pontos kiszolgálás!
Jutányos árak!

Szövetkezzünk országosan.

Szövetkezésben rejlik az erő.

Ébredés a vidéken.

Sűrű homályban, kietlen éjszakában vergődött tapogatózott minden határozott cél, éltető reménység nélkül, főleg a vidéki városokban a magyar kisipar. Észre se vette, hogy a régi egyszerű jó idők derüs napjai után, hogy borította rá a megsemmisülés fekete leplét a villamos erővel rohanó gyár a minden kis existenciát kiméletlenül elsöprő nagyipari konkurencia. Ami még csak husz év előtt is virágzó kisipari foglalkozás volt hazánkban, az ma már sivár tengődés, kenyeretlen nyomor, amely végeredményében arra készíti a tanult kisiparost hogy iparjogát, ipari képzettségét elkeseredetten sutba vágja s bekunyerálja magát a vasúthoz bakternak, vagy más hasonlóan alacsony, semmi tanultságot nem igénylő állásba, amely épen elég az éhhaláltól való megmenekülésre.

Szomoruan kell megállapítanunk, hogy a pusztuló kisipari szakmák közt épen a szabóipar siet leghamarosabban, — mielőtt tulajdonképen élt volna — a sírja elé. Nem csak a régi magyar viseletnek speciális készítőit értjük itt, — akinél még a bölény is süvűbben található hazánkban — hanem a modern, a szabóipari haladással lépésttartó, vagy legalább is tartani akaró szaktársainkat is.

A vidéken mindenfelé szinte járványszerűen, egyszerre tört ki az a divat és hangzott fel a jelszó, hogy valamire való ur öltözékét csak a fővárosban készíttetheti. A nagy cégek utazói ellepték az utolsó kis falusi zugokat is, szállították tömegesen a jó, finom megrendeléseket, míg a helybeli kisiparosnak felkopott álla s kénytelen volt a legrosszabbul, vagy sehogysem fizető pasasokkal vesződni.

Legujabban a vidéki nagyobb városokban is találhatóak modern alapon dolgozó nagy szabó cégeket,

akik azonban a szomszédos vidék kisiparosságának orra elől halásszák el a jobbanfizető munkát. Pedig ma már — hála a fővárosi és vándor szaktanfolyamoknak — sok kisvárosi mester is a szabászat, izlés, szövetkiválasztás terén elsőrangú helyen áll.

A szabókisiparosság eddig abban a hitben élt, hogy egyetlen fojtogató ellenfele van, amely egészen maga alá gyüri és ez a nagy vállalkozás. Nem vette észre, hogy a nagy, művelt nyugati államokból diadalmasan kelet felé haladó konfekció ipar elől is visszakell huzódnia a megrendelő iparnak; a készenvett ruha vásárlása és viselése még a kényesebb izlésű társadalmi osztályokban is lábra kap s kunyhótól a palotáig egyformán meghódítja a tért.

Az a sűrű homály, az a vak éjszaka, amely eddig egész kisipari életünket fedte és jellemezte nem engedte, hogy szaktársaink megláthassák a sok existenciájukra törő veszedelmet.

Mint a felkelő nap elüzi az éjszakát, úgy világitott be fényes, felkelő napsugaraival a Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelő szövetkezetének reorganizációja, megújodása abba a nagy sötétségbe, amely vidéki szaktársaink tiszta látását a modern üzleti és ipari élet követelményei elől eltakarta.

Egyre érkeznek a hírek az ország minden részéből, hogy a szabókisiparosság szívvvel lélekkel vágyakozik a szövetkezeti élet után s lázas lelkesedéssel szeretné megvalósulását el is érni. Ősi turáni átkunk a „patópálokodás“ — sajnos — még az ilyen existenciális gazdasági téren is megnyilvánul. A szövetkezeti eszméért való lelkesedés lázasan lobog, a szövetkezet megalakulásának szükségességét minden ponton érzik szaktársaink, de az erős, elhatározó tettel mindig késnek, az ugynevezett nyélbeütés előtt habozva állanak meg.

Szinte lehetetlennek tartjuk, hogy ne akadjon a legkisebb vidéki városban is egy néhány erősakaratu, cselekvő képes és hozzáértő férfi, akik a budapesti szövetkezett kezdeményezőinek nagyszerű példáján indulva, vas akarattal, szívós kitartással, minden kicsinylés és gáncs között is letegyék a szövetkezetek bármily szerény fundamentumát. Az esőcsepp is kivájja a követ, az első kis siker, amelyet elérnek átfurja a kevésbé felvilágosodott szaktársak közönyének bazalt szikláját. Ha megmozdul országszerte az eddig holtpontra csüggő, veszteglő szabókisiparosság és jelentkeznek mindenfelé a szövetkezeti életnek első csirái, erősen hisszük, hogy maga a kormány is lelkiismereti s a nemzet iránt tartozó kötelességének tartja, ezeket a csirákat minden rendelkezésére álló eszközzel életképessé tenni s terebélyes fává fejleszteni.

Es az ujonnan alakuló szövetkezetek fejlesztésének módja nem is okozhat nagy fejtörést az államnak. Vidéken is van vasut, posta, katonaság, székelnek közhivatalok, virágoznak közintézmények, amelyeknek egyenruházati szükségletét eddig egyes nagyvállalkozó cégek látták el és pedig olyan gondosan, hogy első-sorban ők ruházkodtak ki — milliomosokká. Ezekkel a szállításokkal szemben — akiknek üzelveire ugyanis ujjal mutat a felháborodott közvélemény — kötelessége lesz a hatóságoknak, a közintézmények vezetőinek a közszállításoknál, a becsületes, szolid alapon álló szövetkezeti munkát előnyben részesíteni. Örömmel tölt el az a tudat, hogy a vidék száz meg száz helyén már ébredni kezdenek a szaktársaink. Igaz, hogy még csak a szemdörzsölésnél tartanak, még nem kezdték meg a friss hajnali munkát, még egy kicsit patópáloskodnak, de már az első megmozdulás is biztat, hogy eljön hamarosan a komoly, cselekvő munka ideje is. Aminthogy Róma sem épült egy nap alatt fel, mi is türelemmel várjuk a vidéki szövetkezeti életnek a kiépítését.

Gyönyörű, hatalmas épületcsoport lesz ez a sok vidéki szövetkezeti épület, amelyre mint összetartó, inpozáns kupola borul a budapesti központ. Az a központi szövetkezet, amelynek az ipari vizeken evező, gazdagon felszerelt gályáját olyan biztosan kormányozó kezek irányítják, mint *Szterényi József* v. b. t. t. és dr. *Soltész Adolf*. Mindakét név a magyar közgazdasági életben magas aranyérték. Mindakét kiváló férfi munkássága nevezetes nyomokat vágott a magyar ipar haladásának köves útján. Ha ők vették kezükbe a budapesti szövetkezet ügyét és zászlójukra irták az országosítás nagy célját, annak sikerülnie kell minden vonalon.

Az ipari élet nagy éjszakájából most ébredező vidéki szaktársainkon van a sor, hogy meghallgassák a kitűnő fővezérek vezényszavát s új szövetkezeti csapatokban tömörülve, sorakozzanak a fősereg mellé, amely a mának nagy elkeseredett gazdasági harcában a kisipar ügyét diadalra s az ennek nyomán következő béke áldásaként boldogulásra viszi.

Változás az O. K. H. vezetésében.

Negyvenévi fáradhatatlan munkásság után nyugalomba vonul *Seidl Ambrus* miniszteri tanácsos, az Országos Központi Hitelszövetkezet vezérigazgatója. Az intézetnek megalakulása óta az élén állott és számos virágzó kereskedelmi, meg iparvállalat köszönhet sokat az ő kiváló tevékenységének. A Budapesti Szabó iparosok Hitel- és Termelőszövetkezetét is érzékenyen érinti a központ vezetésében beállott változás. Mert illetékes helyen bevégzett ténynek tartják, hogy miután az igazgatóság *Seidl Ambrust* lemondási szándékától eltéríteni nem tudta, új vezérigazgató kerül az intézet élére. Az utód személyére is történt megállapodás, amennyiben erre a diszes, nagyjelentőségű állásra báró *Korányi Frigyes*t, a pénzügyminiszterium hitelosztályának vezetőjét nyerték meg. A mi szövetkezetünk fejlődése, országosítása küszöbön áll, így természetesen nagy várakozással és bizakodó reménységgel nézünk az új elnök hivatalba lépése elé, amely a jövő év február havának elején történik meg.

Szövetkezetek és az új adótörvények.

A magyarországi kereskedelmi törvényeknek megvan az a kedves tulajdonságuk, hogy még a szakember is nehezen igazodik el ágas-bogas utain. A szövetkezeti életet érintő törvények épen sötét területet képeztek s a legkörültekintőbb vezetés mellett is összeütközésbe került egyik-másik szövetkezet az eléggé ki nem ismerő paragrafusokkal. Ez a tapasztalás készítette a magyarországi szövetkezetek jó részét, hogy a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségénél az új adótörvények egyes nehezen megérthető intézkedései iránt érdeklődjenek. A Szövetség a törvény végrehajtási utasításának kibocsátásakor a szövetkezetek kívánságának eleget téve, ismertetni fogja a szövetkezetek adózásának új rendszerét s egyuttal gondoskodni fog arról is, hogy a szövetkezetek adó- és illetékügye egy könnyen áttekinthető munkába összefoglaltassék. A könyv megírásával dr. *Dömötör Károly* és *Mészáros Kálmán*t bízták meg.

KLEIN MIKSA

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCZA 40. sz.
 Mindennemű szabókellékek dus raktára.
 Olcsó szabott árak! Olcsó szabott árak!
 WATTA GYÁRI RAKTÁR.

Sas Károly

Budapest, VIII. ker., Népszínház-utca 40. sz.

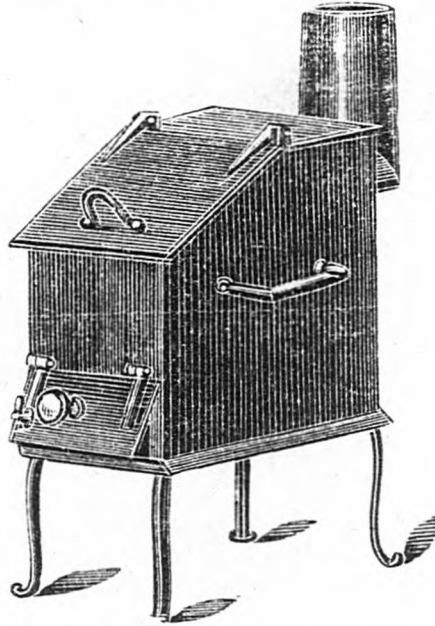
Bevásárlási forrás varrókellékek és bélésárukban!
Hogy t. vevőimnek időt megtakarítsak és őket a fáradságtól megkíméljem, üzletemet olyképpen rendeztem be, hogy minden legcsekélyebb rendelést is házhoz szállítok. Levelezőlap útján tett rendelések leg-
rövidebb időn belül pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

IMREY MIHÁLY

VASÁRU-, SZERSZÁM-, KONYHA- ÉS
HÁZTARTÁS BERENDEZÉSI ÜZLETE
*** AZ „ARANY MOZSÁRHOZ“ ***
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 49

Szabó-vasaló melegítő kályhalemezből, rostéllyal

18/27	21/27	21/32	24 34	24/37	25/42	cm.
5.50	6.50	7.50	8.50	9.50	10.50	kor.
Öntött vasból 13.50						

TELEFON-SZÁM
29—10

ALAPITTATOTT
1873. ÉVBEN.

GRÜN ES TÁRSA, BUDAPEST

TELEFON 16—23.

Sürgönyeim: Posztógrün.

Férfi és női posztóárak raktára.

A főváros legolcsóbb bevásárlási forrása

Szabómester uraknak dústartalmu mintakollek-
ciónkat írásbeli megkeresésre készséggel meg-
küldjük.

Continental auto- és motor-pneumatik

Continental osztr.-amerikai gummigyár r.-t.
készít gummiköpenyeket és gallérokat, civil,
hadsereg, rendőrség, helyhatóságok részére.

Aeroplán- és ballon-szöveteket.

Magyarországi vezérképviselőt és főraktár:

Déry Gyula, Budapest

VI. ker., Révay-utca 6. szám.

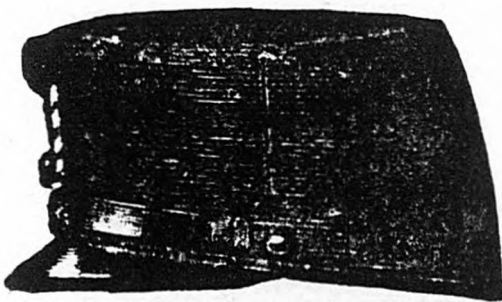
Autobus tömör gummikerekek

Kerékpár-pneumatik

Kocsi-pneumatik

HARTMANN SÁMUEL ÉS FIA

— egyensapka és csákó-készítő —
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Készít mindenféle egyen-
sapkákat, díszkalapokat,
diak-kucsmákat, automo-
bil- és sportsapkákat,
valamint mindennemű
szörme sapkákat.

HERZ EMMA

ELSŐ MAGYAR ARANYHIMZŐ-TELEPE
BUDAPEST, IV. DEÁK FERENC-U. 17.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg kamarai szállítója.

Román királyi jubileum érem tulajdonosa.

Grand prix nagy aranyérme és keresztje.

Kitüntette Orsz. iparegyesület díszérmével, továbbá Lon-
don, Bécs, Budapest, Milánó, Bukarest stb.

Készít művészi kivitelben mindennemű aranyhímzéseket!
Tervekkel és rajzokkal díjmentesen szolgálók.

Bátori Artur Emil áruházában

TELEFON-SZÁM 156—82.

Budapest, Hajós-utca 16—18. szám. (Ó-utca sarok.)

kaphatók: mindennemű úri- és női posztók, bélés-
árak és szabó-kellékek, legnagyobb választékban,
:: gyári áron, nagyban és kicsinyben. ::

Nagy parthie-vételekből származó angol gyapju-
szövetek igen olcsón kaphatók. ::

TELEFON 13-36. ■ Saját házában.

Ledermann Mór

Budapest, Károly-körút 13.

Posztó és bélésáru
raktár nagyban és
☞☞ kicsinyben. ☞☞

Késes és köszörülési üzletem

régi jó hírnevét fentartva, csakis a legjobb acélból tartok **ollókat** és **beretvákat**. Angol és amerikai nagy **szabászollókban** dus választék, a melyet a szabómester uraknak becses figyelmébe ajánlok

LAUBER L.
BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 1. SZ.

Angol- és francia nőruha szabászatot tanít
GYURIS PÁL nőiszabó iparos
a székesfővárosi iparrajziskola nőruha szabászati szakoktatója
Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 35. sz. II. emelet.
Oktatás délután 2 órától 6 óráig.

Mintaszabványok felnőttek- és gyermekruhákból rendelhetők

Testhezálló kabát	K 2.50	Gyermekruhák árai:
Felbő kabát	" 2.50	1 öltöny: sakó, mellény és rövid-
Utazó kabát	" 3.—	nadrág
Aljak 7 és 9 részes	" 3.—	K 5.—
Aljak divatlap szerint	" 4.—	Matróz zubbony és rövidnadr. " 3.—
Kabátok divatlap szerint.	" 4.—	Matróz kabát
Ing- és jakna zubbonyok	" 1.40	" " " " " 2.—
Női lovaglóruhák angol derék	" 4.—	Fiu- és leány felöltő
" " kabát	" 2.50	Leány matróz zubbony
" " alj	" 8.—	" " " " " 1.20

SCHLESINGER SÁNDOR

fiu és leányfelöltő és angol kosztüm-szabó divatterme

☞ Façon-munkák elvállaltatnak. ☞

BUDAPEST, VII., DEMBINSZKY-U. 6.

HERBSTER FERENCZ

BUDAPEST
AKÁCFA-U. 5.

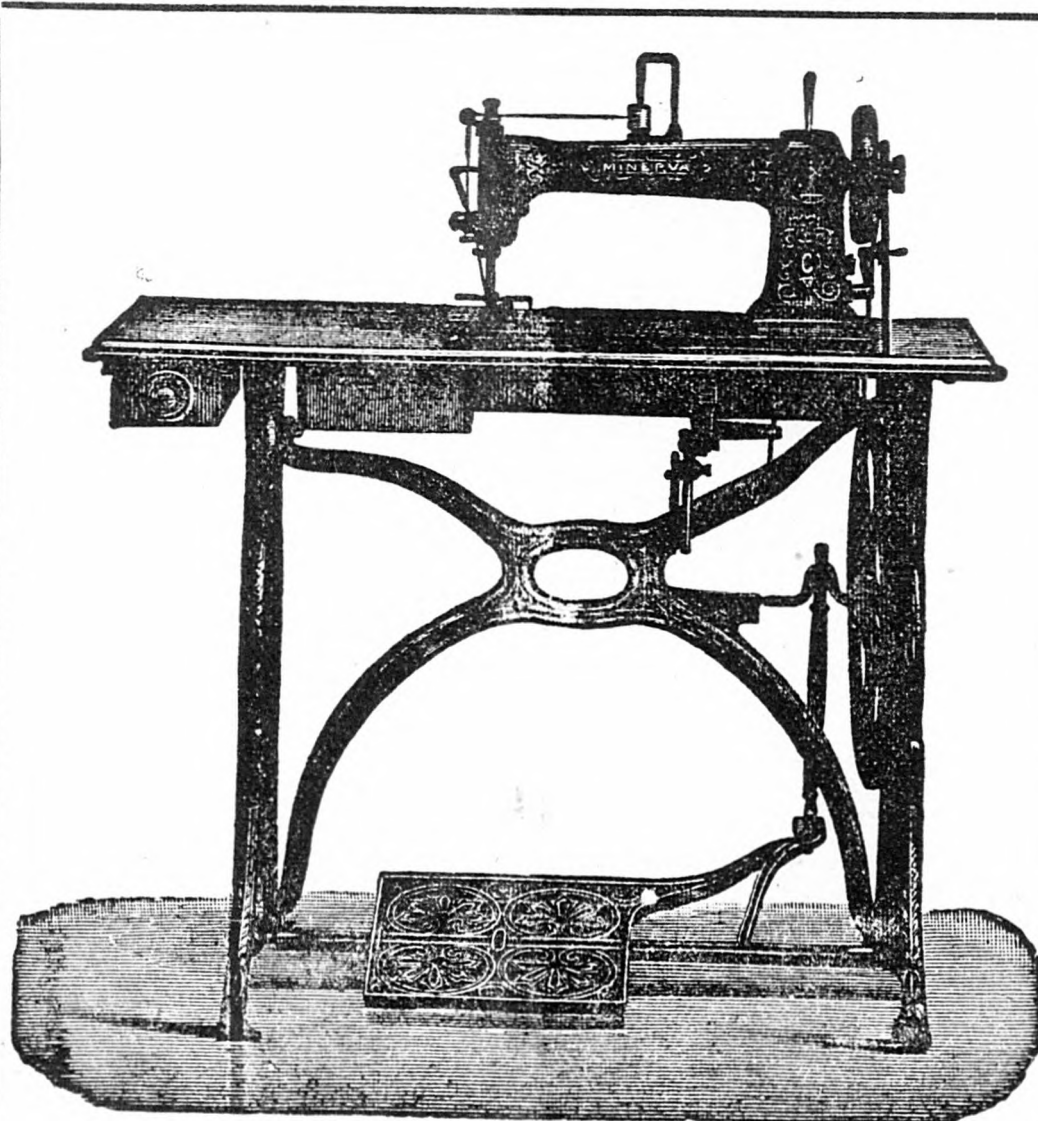

Elsőrangu
varrógép
szabóiparo-
sok részére a

„PFAFF”

52=ős,

ugymint minden
rendszerben

Varrógép és kerékpár
javítóműhely és raktár

Szabóiparo-
sok részére a

“MINERVA”
VARRÓGÉP

az általam sza-
badalmazott áll-
vánnyal a leg-
könnyebb és
leggyorsabb
járásu.

Telefon 16—70.

Fischer és Kohn Budapest

V., ERZSÉBETTER 12.

Finomposztó- és gyapjuszövetárak, katonai- és libéria-posztók.
Angol és francia ujdonságok uri- és női-ruhakelmékben.
Nagyban és kicsinyben. Honi-gyártmányok legnagyobb választékban

Alapított 1885.

60

Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló, aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet-

ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 38.

□ TANIDÓ NAPONTA 5 ÓRA. □

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától 12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartanak, vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig.

Rendes tanidő 14 nap. A fölfogáshoz képezt a tanidő néhány napra redukálható, vagy a szükséghez mérten meghosszabbítható.

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás által meggyőződhetik tanulásának eredményéről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandíj: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar ruhák, katonai- és papiegyenruhákkal együtt 100 korona.

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a tandíj kétszeresét fizetik.

Tandíj a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb értesítés levél útján is nyerhető.

Magyarország egyedüli iskolája!

A modern szabászatban valódi kiképzésére

csakis az általánosan elismert szabászati specialistánál,

REICHERT ZSIGMONDNÁL

Budapest, VI., Király-utca 38. szám.

Iskolám előnyei:

A tanuló nem fizet előbb, míg meg nem győződött arról, hogy a szabászatot biztosan könnyen elsajátíthatja. A polgári és katonai szabászatban való kiképzésért nálam 60 K. fizetendő és a tanuló egy kisegítő tankönyvet ingyen kap.

Teljesen kibővített legújabb „Centi“ szabászati tankönyv magántanulásra, 46 magyarázattal ellátott ábra mind azt tartalmazza, amire egy szabónak a mindennapi életben szüksége van, beleértve a legszükségesebb női ruhák. Ára 11 korona. Kiszámítható: hogy egy zacko vagy egy más ruhadarab megtanulása 25 fillérbe kerül.

Tankönyvek kizárólag csak nálam rendelhetők meg. Kereskedő által könyveket nem küldök. Az összeg beküldése esetén franko küldöm.

Teljesen kipróbált szabványminták utánvétellel is küldetnek.

Magyar Kender- és Lenipar-Részvénytársaság

Szabókellékek: u. m. vászon, kanavász stb. az összes budapesti szabókellék-kereskedőknél kaphatók.

Budapest, V. kerület,
Szabadság-tér 15. szám.

TELEFON 33-39. SZ.

Gyártelepek: UJSZEGED, DUNAPÖLDVÁR.

Osztrák császári
és magyar királyi
udvari szállító

ALAPITTA-
TOTT 1850

SEMLER J.

ALAPITTA-
TOTT 1850

POSZTÓ ÉS ANGOL DIVATKELMÉK RAKTÁRAI
BUDAPEST, BÉCSI- ÉS DEÁK FERENC-U. SARKÁN

LONDON, 7. UPPER JAMES STREET

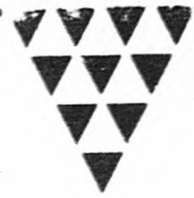
Osztrák császári
és magyar királyi
udvari szállító

Minták készséggel
küldetnek.

Detail osztályom kibővítése folytán azon előnyös
helyzetben vagyok, hogy az eddig ismert nagy
választéku **eredeti angol uri divatszövet-raktáram**

legkiválóbb idényujdonságait hatványozott mértékben
birom t. vevőimnek bemutatni.

Minták készséggel
küldetnek.

Teutsch János és Fia

BÁRÁNYBŐR ÉS SZÖRMEÁRU NAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 14. SZÁM

Alapított 1843 évben

Legrégibb és legnagyobb
beszerzési forrás szabó-
iparosok részére

Saját bárányszőr és szörme-
kikészítő- és festőgyára.

Távíratl cím: Teutsch, Nádorutca 17.

Telefon: 114—67 szám

BARBER IZIDOR ÉS TSA

≡ bel- és külföldi ≡

posztók, bélésárúk

és szabókellékek

≡ gyári raktára ≡

BUDAPEST

V. Erzsébet-tér 1. sz.

HORECZKY JAKAB

VII., Dohány-utca 20.

Gyapjuszövetek, bélésárúk és
varrókellékek nagy választékban

Maradékok legolcsóbb árban.

KÁLMÁN „RÉMI“-kávéháza. József-körut 6.
A szabók találkozási helye.

Hirdetéseket felvesz a
kiadóhivatal Csengeri-utca 1.

Mindennemű szabó- és varró-
kellékek, bélésárúk legolcsóbb
bevásárlási forrása

Bohrer Jakab
VIII., ker., Népszínház-utca 57.
Megrendeléseket hához szállítom.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 15.

✿ Minden fajta ✿
angol-, francia- és
hazai gyártmányu
posztó-, gyapju-
szövetek-, bélés-
árúk és szabókellé-
kek gyári raktára

A szabóiparosok
legolcsóbb bevá-
sárlási forrása!

Raktari telefon 16-71.

Vasalókályhák és vasalókészülékek.

Elképzelhető
legjobbak!
—
Minden eddig
létező
vasalókályhát
felülmulnak!

Uj D. R.
szabadalom!
Célszerű!
Szolid!
Olcsó!
**Szenzációs
találmány!**

SCHITKA FERDINAND

a szabadalmazott vasalókályhák feltalálója
Wien VII., Mondscheingasse 6.
— Ezelőtt: I., Kurrentgasse 1. —

SZALMA KALAPOK

PANAMA

Equador Panama férfikalapok

szalaggal és bőrrel rendkívüli ajánlat.

Panama Girardi reklámár **7.—** korona.

I. sorozat:

II. sorozat:

Valódi Panama 8 kor.

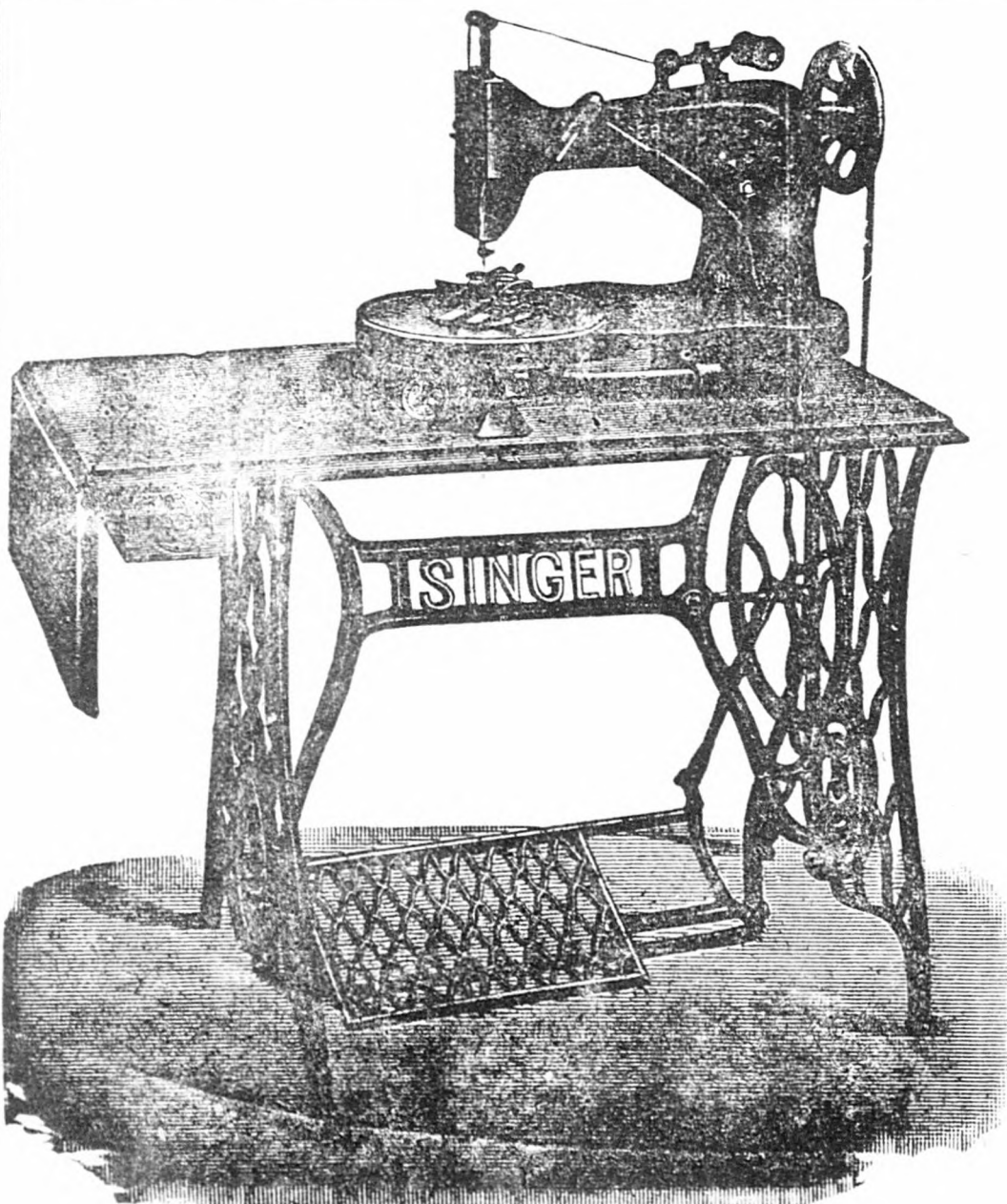
Valódi Panama 10 kor.

Eladás csak kicsinyben!

Nagyban ajánlok legújabb angol kalapflórokat tucatonként szortírozva 4.50 kor. a férfikalaposztályban.

Női Kalapbazár Budapest, Belváros, Semmelweis-utca 17.

Eredeti Singer és Wheeler & Wilson varrógépek

a szabóiparban előforduló összes varrási munkák számára.

Különleges gomblyuk varrógépek

szálfogó szerkezettel tetszés szerinti gomblyukak készítésére. E gépek önműködő megállító és vágó készülékkel vannak ellátva.

Gyorsvarrógépek

egyszerű és párhuzamos varratok készítésére.

Ruhazati szakmában nélkülözhetetlen!

700-nál több különféle fajta eredeti Singer varrógép készül, minden elgondolható ipari célra

Azon üzletek
amelyekben
Singer
varrógépek
árusítatnak

mindannyian
ezen
címről
felismerhetők

Singer Co. varrógép részvénytársaság
ipari osztálya

Budapest IV. Semmelweis-u. 14

ahol a piacra kerülő legújabb ipari gépek díjtalanul bemutatva lesznek.

Fiókküzetek mindenütt.

Ekker, Pártos és Társa

Budapest, VI., Deák-tér 6. Anker palota

Telefon-szám 39—71. Telefon-szám 39—71.

Katona, egyenruházati és libéria-posztók gyári raktára.

TELEFON 134—74.

! Szabók figyelmébe !

Mindenféle posztó, divatszövet maradék és szabókellékek a legolcsóbban szerezhetők be

SEIDNER LIPOT áruházában
Budapest, VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarok.

Tessék megpróbálni!

WEISZ H. ÁRMIN

BUDAPEST, VII., DOBOZI-UTCA 1. SZÁM. (Teleki-tér sarokház.)

Budapest legnagyobb vásári- és raktáriszabó-kellékek áruháza.

Mindenféle, a szabó-szakmához szükséges kellék alsószálak, cérnák, selymek, gomb- és bélésárúk nagy áruháza. TELEFON-SZÁM 121—89.

SZENES MIKSA

Budapest, VII., Király-utca 59.

(A Zeneakadémiával szemben.) 60 TELEFON 48—51.

Nagy választék férfi és női divatcikkekben, fehérneműekben és szabókellékekben.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

Szabókellékek gyári raktára

REICH T. ÉS TSA

Budapest, VII., Erzsébet-körút 38.

Alapított 1888.

Telefon: 11—04.

21 év óta fennálló üzletünket legnagyobbítva, úri és női divatárunkban nagy választékot tartunk.

Férfiszabó kellékek, ugyszintén konfekció-szabók részére bélés, varrókellékek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Megrendelések helyben, — vidéki megrendelések utánvétel mellett rögtön és pontosan eszközöltek.

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold

Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon 103—74.

LÁZÁR-féle kávéház

Budapest, VII., Dob-utca 20. (Holló-utca sarok).

A budapesti női- és férfi-konfekció szabómesterek találkozó helye.

Ranschburg Soma

egyensapka készítő

Budapest, Rákóczi-ut 60. I. em.

Saját készítményü alak és hercules alak-
szintartó védő
rugóval készült egyensapkáim a mi általános-
ságban elismert és közkedvelt. Nagy választékú
raktár. Egyes sapkát, vagy bármily nagy szállí-
tásokat pontosan kiszolgálók.

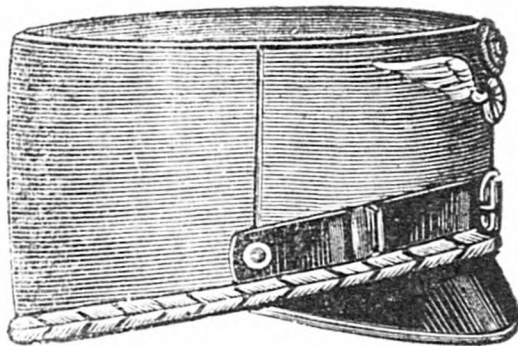
Vasuti, csendőrségi, rendőrségi, hajdu, postai, tör-
vényszéki, üzleti, intézeti, libéria, deák-sapkák, a
beküldött anyagból is elkészíttetnek. Tűzoltó testüle-
tek részére szövet- vagy bőr-sapkákat készítek.

Téli es nyári sapkák nagy választékban.

Mindenféle zsinór, jelvény és apró
kellékek egyenruházathoz raktáron.

Elvem: gyors és pontos kiszolgálás.

Mintát és árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök

Eladás
nagyban
és ki-
csinyben.

Szövetvágó- Szabászati Gép

Elsőrangú gyártmány

Carl Bungér

Szerszámgyár
Berlin N 20 Drontheimerstr. 27.

vezerképviselőt Austria-Magyarország részére

Gulmann & Birnfeld

Budapest IV. Károly Körút 24.

TELEFON 8-77.

HERZOG ÉS GÁBOR

POSZTÓ-, GYAPJUSZÖVET- ÉS
BÉLÉSÁRU NAGYKERESKEDEÉS

BUDAPEST, V.,
ZRINYI-UTCA 8.

KELLNER M. és TÁRSA

Telefon 98-42. GÉPDOBOZGYÁRA Telefon 98-42.
BUDAPEST, VII. KER., ALPÁR-UTCA 7. SZÁM.

Készít mindenféle
csomagoló, lény-
űzési és adjusztáló-
dobozokat.

Különlegesség össze-
lőrhetően raktári do-
bozok és szabadal-
mazott postadobozok.

„MUNGO“

TEXTILIPAR ÉS VATTAGYÁR

FÜRST BERTALAN

AJANLJA KONFEKTIO ÉS VÁSÁRI
SZABÓK RÉSZÉRE A LEG-
MEGFELELŐBB VATTÁ-
GYÁRTMÁNYAT.

Központi iroda

V., SZALAY-U. 2.

Gyár

BUDAKALÁSZ.